

Клімат майбутнього без загрози для життя!

Робоча Група неурядових екологічних організацій України
з питань зміни клімату: www.climategroup.org.ua
тел: (044) 353-78-42 тел./факс: (044) 286-30-32
01032, м.Київ, вул.Комінтерну,1

№ 29-09 від 2.09.09

Голові Національної агенції екологічних інвестицій
п. Лупальцову Ігору Володимировичу
03035 м. Київ, вул. Урицького 35
тел. 206 33 02

Копія: Міністру охорони природного середовища України
п. Георгію Георгійовичу Філіпчуку
03035 м. Київ, вул. Урицького 35

Міністру економіки України
п. Бодану Михайловичу Данилишину
вул. Грушевського, 12/2
м. Київ, Україна, 01008

Першому заступнику міністра закордонних справ України
Володимиру Дмитровичу Хандогій
Пл. Михайлівська, 1,
м. Київ, Україна, 01018

Коментарі громадських екологічних організацій України до проекту позиції України на пост-Кіотський період.

Шановний Ігоре Володимировичу!

26 серпня 2009 року відбулася зустріч Національної агенції екологічних інвестицій з громадськістю щодо майбутнього кліматичного режиму (після 2012 року). Нижче пропонуються зауваження та пропозиції екологічних громадських організацій щодо тексту проекту офіційної позиції України на Конференції Сторін в Копенгагені.

В першій частині документу ми надаємо коментарі до питань, що внесені в чорнетку офіційної позиції України. В другій частині документу ми надаємо перелік питань, з яких Україна не має офіційної позиції, але які будуть розглядатися на найближчих зустрічах і по яких потрібно досягти згоди. Відповідно, ми пропонуємо, щоб Україна визначилася з позицію по цих питаннях та розглянула відповідні пропозиції НГО до них.

Коментарі до представленого тексту проекту позиції України

Щодо довгострокового бачення (2°C).

Утримати глобальне середньорічне потепління на 2°C.

Підтримуємо та вважаємо, що це твердження повинно бути підтвержене окремим пунктом в позиції України.

Кількісні зобов'язання.

В тексті проекту офіційної позиції України на міжнародні кліматичні переговори пропонується взяти зобов'язання *щодо такого рівня викидів парникових газів, який на період до 2020 року не перевищуватиме 80% від рівня базового 1990 року.* На сьогодні викиди парникових газів в Україні складають 45% від рівня 1990 року. Відповідно оголошене зобов'язання передбачає лише ріст викидів парникових газів, а не скорочення. Така позиція України ніяк не обґрунтована і політично неприйнятна. До того ж, вищевказана мета суперечить написаному тексту в проекті позиції щодо послідовного внеску в боротьбу із глобальною зміною клімату.

Натомість відповідно до розрахунків Європейської Комісії з їх обґрунтуванням по 4-ом критеріям (ВВП/людину, ПГ/ВВП, ПГ '90-'05, частка відповідно до населення) Україна може взяти зобов'язання на скорочення викидів парникових газів до 60% до 2020 від 1990.

Українські громадські екологічні організації пропонують, щоб Україна взяла мету стабілізувати викиди парникових газів на рівні 2008 року до 2020 року з їх подальшим скороченням. Для України це є технічно та економічно можливо і доцільно. Така мета є абсолютно виправданою, вважаючи на значний потенціал енергозбереження та доступу України до механізмів Кіотського протоколу.

В проекті позиції не відображені довгострокові зобов'язання до 2050 року. Україна повинна взяти та оголосити в позиції свої довгострокові зобов'язання на скорочення викидів парникових газів. Відповідно до висновків Міждержавної групи експертів з глобальної зміни клімату, індустріально розвинені країни повинні взяти на себе зобов'язання зі скорочення викидів парникових газів на 80-90% до 2050 року від рівня 1990 року.

Щодо форми угоди.

З тексту позиції незрозуміло чи Україна підтримує варіант додатків до Кіотського протоколу чи варіант підготовки нової Копенгагенської угоди. Незрозуміло що мається на увазі у висловлюванні «з визначеними юридичними зобов'язаннями усіх сторін». Якщо Україна вважає, що країни, що розвиваються повинні також брати зобов'язання, то треба пояснити які саме.

Щодо терміну угоди.

Виходячи з практики постановки цілей інших країн, погоджуємося, що кількісні показники зниження викидів парникових становляються до 2020 та до 2050 років.

Але в проекті позиції України відсутня інформація стосовно періодів виконання зобов'язань. Пропонуємо підтримати пропозиції щодо п'ятирічного періоду виконання зобов'язань, так як за коротших термінів і звітування країни повинні будуть активніше запроваджувати необхідні заходи. Тобто наступні періоди зобов'язань повинні бути 2013-2017 роки, 2018-2022 і так далі. А щоб уникнути важких переговорів кожні 5 років довгострокові «дороговкази» як на 2020, так і на 2050 роки повинні бути закладені в пост-Кіотській угоді.

Щодо вуглецевих одиниць.

Існує багато сумнівів, що в посткіотській угоді буде передбачено повний переніс вуглецевих одиниць з першого періоду зобов'язань. Україна повинна бути готова до компромісу щодо можливості самого банкінгу або запровадження обмеженого використання квот з першого періоду.

Щодо статусу країни з перехідною економікою.

Погоджуємося, що потрібно зберегти статус України як країни з перехідною економікою.

Щодо проектних механізмів.

Існує велике питання щодо продовження існування механізму спільного впровадження, так як зараз Україна - єдина країна, що бере участь в механізмі. Усі сусіди-члени ЄС перейшли на внутрішню систему торгівлі квотами, а Росія досі не затвердила жодного проекту. За таких умов існування механізму на глобальному рівні не є доцільним.

Україна повинна оцінити що їй потрібно для більш масштабного переходу на енергозберігаючі технології, проаналізувати запропоновані реформи гнучких механізмів та визначитися з позицією по передачі технологій і по механізмах.

Щодо ринкових механізмів.

Запропонований Україною ринковий механізм потрібно детально прописати, тому що за наданого формулювання не надається конкретики що саме маєтсья на увазі і як воно буде працювати.

Щодо ядерної енергетики.

Громадські екологічні організації України вважають долучення ядерної енергетики до механізмів нової угоди абсолютно неприйнятним.

Ядерна енергетика, згідно рішень на міжнародних переговорах з питань глобальної зміни клімату в Марракеші (Марокко, 2001) не визнана як механізм боротьби зі змінами клімату і не включена в гнучкі механізми Кіотського Протоколу. І в подальшому не може розглядатися як такою. Відповідно до статті 2 Кіотського протоколу, країни Додатку 1 під час виконання своїх зобов'язань зі зменшення викидів парникових газів, використовують принципи сталого розвитку. Як відомо, ядерна енергетика не відповідає принципам сталого розвитку. Пропонуємо виключення пункту про ядерну енергетику з тексту позиції та з подальшого його обговорення в контексті кліматичних переговорів.

Щодо моніторингу, звітності та верифікації.

Підтримуємо пункт щодо необхідності моніторингу, звітності та верифікації. Пропонуємо визначити чітку відповідальність, як юридичну так і фінансову, за невиконання зобов'язань згідно пост-Кіотської угоди. Механізми перевірки дотримання угоди також повинні бути чітко визначені.

Питання на міжнародних переговорах, по яких у України немає позиції

Окрім вище вказаних питань, на міжнародних переговорах підіймаються питання, які не представлені в проекті офіційної позиції. Відповідно, під час міжнародних переговорів офіційна делегація від України не буде мати позиції по багатьом питанням. Нижче наведено перелік питань з пропозицією включення в позицію.

Щодо механізму генерування коштів для фінансування адаптації, співпраці по технологіях та скорочення викидів в країнах, що розвиваються.

Питання щодо участі країн у наповненні глобального кліматичного фонду гостро обговорюється на міжнародних переговорах. В проекті офіційної позиції України питання фінансової участі не відображене. За будь-якого із запропонованих на сьогодні механізмів фінансування повинна буде

вносити кошти або у вигляді передачі частки квот або у вигляді реальних коштів. Україна входить в групу індустріально розвинених країн і повинна розділяти відповідальність за ті зміни клімату, що вже відбуваються. В той же час, Україна повинна наголошувати на необхідності диференційованого підходу для України, зважаючи на низький рівень ВВП.

Більш детальна аналітична інформація щодо запропонованих механізмів фінансування та оцінка який з механізмів є найбільш доцільним для України подавалася в травні. В додатку до цього листа ми її дублюємо.

Щодо питання співпраці по технологіях.

Україна повинна визначитися в цьому питанні, і наприклад, підтримати вже висунуті на переговорах пропозиції інших країн. Також необхідно активно вести та втілювати нові технологічні розробки, що є безпечними для клімату і намагатися поширювати свої корисні технічні розробки.

Щодо питання викидів від секторів міжнародного авіаційного та морського транспорту.

Викиди від цих секторів дуже стрімко ростуть і сягають 4% світових викидів парникових газів. В рамках РКЗК ООН потрібно встановити зобов'язання для цих секторів на скорочення викидів і пропрацювати механізми, що не накладатимуть на країни, що розвиваються, значних відрахувань.

Обговорення проектних механізмів та торгівлі квотами в угоді на період після 2012 року.

- Заборонити включення атомної енергетики в проекти спільного впровадження та механізму чистого розвитку.
- Підтримати пропозицію щодо преференції або обмеження на певні типи проектів, введення дисконтування та підвищуючих коефіцієнтів для проектів, що в найбільшому ступені сприяють сталому розвитку. Зокрема, преференція та підтримка проектів, що сприяють залученню інвестицій в відновлювану енергетику. Дисконтування може відноситися до дуже дешевих способів скорочення викидів, що не мають внеску в економічний або соціальний розвиток, наприклад, викиди HFC-23 в хімічній промисловості.

Управління коштами адаптаційного фонду та фонду передачі технологій.

Органи управління коштами адаптаційного фонду та фонду передачі технологій повинні повністю підпорядковуватися та звітуватися РКЗК ООН. Світовий банк чи будь-яка інша міжнародна фінансова організація не повинні розглядатися як органи управління коштами цих фондів. Навіть в умовах зростаючої проблеми зміни клімату Світовий Банк продовжує підтримувати проекти розвитку викопних палив. За період 1997-2007 проекти Банку спричинили викиди 26 гігатон CO₂, що в 45 разів більше річних викидів в Великобританії. Міжнародні фінансові організації не мають практики демократичного прийняття рішення, будь-яке рішення приймається на основі "один \$ один голос", що не є справедливим до найбідніших країн, які повинні бути отримувачами коштів на адаптацію та технологій скорочення викидів.

Скорочення викидів парникових газів.

Наступний період дії Кіотського протоколу або новий протокол до Рамкової Конвенції ООН зі зміни клімату повинен формуватися на принципі міжнародних зобов'язань на абсолютні скорочення викидів парникових газів для країн Додатку 1 та секторальні/добровільні скорочення викидів для країн, що не входять в Додаток 1.

Саме такий підхід змушує країни Додатку 1 впроваджувати політику зі зниження викидів парникових газів та створює ринкові умови для впровадження гнучких механізмів.

Країни Додатку 1 повинні взяти сукупне зобов'язання на рівні 40% нижче рівня 1990 року до 2020 року та на 80-95% до 2050 року. Ця пропозиція є продовженням преамбули рішення попереднього засідання Спеціальної Робочої Групи щодо зобов'язань зниження викидів парникових газів для країн Додатку Б на наступний період дії Кіотського протоколу, а саме: „глобальні викиди парникових газів повинні бути знижені більш ніж в два рази у порівнянні з 2000 роком до 2050 року” та „сторони Додатку Б Кіотського протоколу повинні взяти зобов'язання на зниження викидів парникових газів на 25-40% нижче рівня 1990 року протягом періоду після 2012 року”.

Лише зусиль країн Додатку 1 буде недостатньо для попередження небезпечних змін клімату і тому країни, що не входять в Додаток 1 також повинні докладати зусиль по стабілізації та майбутньому зниженню викидів парникових газів.

Просимо внести пропозиції екологічних громадських організацій до офіційної позиції України щодо майбутнього кліматичного режиму (після 2012 року) для подальшого обговорення на громадських слуханнях на початку жовтня 2009 року. У випадку неврахування пропозицій громадських організацій, просимо у письмовому вигляді надати обґрунтування такого рішення по кожному пункту. Чекаємо на відповідь у встановлені законодавством терміни.

З повагою та надією на подальшу співпрацю,
Голова Робочої Групи з питань зміни клімату

Ірина Ставчук